

Protokół

dwudziestego piątego posiedzenia 2. sesji 2. peryodu Sejmu galicyjskiego z d. 28. września 1868.

Obecni: Marszałek Książę Leon Sapieha.

Sekretarze: ks. Barewicz; Dr. Emil Pfeiffer, Józef Szujski, St. Tarnowski,

Komisarz rządowy Radca Namiestnictwa: Bartmański.

Liczba posłów obecnych przy początku posiedzenia 92 w ciągu posiedzenia 102.

Początek posiedzenia o godzinie 10. minut 40.

Sekretarz Szujski czyta protokół ostatniego posiedzenia, a po przyjęciu onego bez zarzutu, czyta dalszy ciąg spisu petycyi do dnia 28. września od l. 323 do l. 342.

Następnie odczytuje protest posła Smolki przeciw temu, że przeszkodzono mu motywować wniosek co do odroczenia wyborów do Rady Państwa. Protest ten stosownie do regulaminu ma być umieszczony w protokole.

Brzmi on jak następuje:

«Gdy na posiedzeniu Sejmu krajowego z 25. września 1868. r. dano do wiadomości odroczenie przyjazdu Najjaśniejszych Państwa zażądałem głosu i wypowiedziałem: («Postanowienie najwyższe dopiero odczytane dotknęło niezawodnie bardzo boleśnie każdego z nas i kraj cały») — przerwano mi mowę moją uwagą: że uwiadomienie rzezone nie może być przedmiotem dyskusyi.

Odpowiedziałem: że o tem wiem, że zaś odnośnie do tego zawiadomienia chcę postawić wniosek naglący: aby wybory do Rady Państwa były odroczone, pragnąc wypowiedzieć że niewypada wyborem delegatów do Rady Państwa wspierać systemu i Ministerstwa, które widocznie usiłuje zapobiedz życzliwemu Najjaśniejszym Państwa zbliżeniu się do kraju.

Przerwano mi motywowanie mego wniosku uwagą: że wniosek winien być na piśmie złożony do łaski marszałkowskiej.

Gdy stosując się do tego wezwania wniosek mój pisałem i napisawszy go w treści następującej: (Wniosek naglący: odnośnie do danego nam zawiadomienia o odroczeniu podróży Najjaśniejszych Państwa, Sejm raczy uchwalić: Wybory do Rady Państwa odracza się) wniosek ten do łaski marszałkowskiej złożyłem, zabrał głos poseł Krzczunowicz, postawił wniosek: aby wybory do Rady Państwa odroczone były celem porozumienia się co do osobistości wybrać się mających delegatów i umotywował swój wniosek bez przeszkody, lubo wniosku nie podał na piśmie i nie żądano poprzedniego poparcia jego wniosku.

Mnie zaś nie pozwolono umotywować mego wniosku, chociaż postawiłem tenże pierwaj, chociaż złożyłem go na piśmie, chociaż według dotychczasowej naszej praktyki parlamentarnej, winien był być przypuszczonym co najmniej do umotywowania tak, jak to wolno było posłowi Krzczunowiczowi.

Widzę się przeto zniewolonym zastrzedz się przeciw takiemu postępowaniu, sprzeciwiającemu się regulaminowi i dotychczasowej używalności naszej parlamentowej, a to celem zawarowania sobie wolności głosu, przysługującej mi zarówno jak każdemu innemu posłowi. Wnosząc przeto protest niniejszy upraszam o tegoż zamieszczenie do dzisiejszego protokołu.

Lwów d. 28. września 1868.

Sekretarz ks. Barewicz czyta interpelację posła Manasterskiego i 32 posłów, następującej treści:

«1. Czy wysoki Rząd niebyłby skłonny ogłosić gminom w sposób zrozumiały patentów o Jura stolae

2. Czyby dalej wysoki Rząd nie zechciał dla uspokojenia ludności oświadczyć jak daleko układy z przewielebnymi ordynatami doprowadzone zostały i kiedy dotyczące przedłożenie przed wysoki Sejm wniesionem będzie».

Komisarz rządowy oświadcza że na interpelację tę odpowie na jednym z najbliższych posiedzeń, tymczasem zaś odpowiada na dawniejszą interpelację posła Niezabitowskiego i innych w przedmiocie funduszów stypendyalnych.

«Układy pomiędzy rządem a Wydziałem krajowym względem oddania tych funduszów w zarząd Wydziału krajowego — Wydział krajowy gotów był przyjąć zarząd ten na siebie, wszelako pod tym warunkiem żeby rozdawnictwo tych stypendyów jemu było oddane. Świeżo zaś nadszedł reskrypt Ministra oświecenia który warunek ten przyjmuje, a przeto oddanie tych funduszów w zarząd Wydziału krajowego może nastąpić już w najkrótszym czasie».

Sekretarz Szujski odczytuje pismo posła Michała Gnoińskiego do Marszałka w którym tenże poseł oświadcza, że postawiony w konieczności wyboru pomiędzy czynnością w Radzie Państwa a obowiązkami swojemi w Dyrekcji Towarzystwa kredytowego, zmuszonym się widzi złożyć mandat do Rady Państwa. Marszałek oświadcza że wybór uzupełniający odbędzie się na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba przystępuje do porządku dziennego, a mianowicie do sprawozdania komisji edukacyjnej o seminariach nauczycielskich.

Sprawozdawcą poseł Sawczyński.

Przy rozprawie ogólnej zabierają głos przeciw wnioskowi komisji posłowie: Janowski, ks. Pawlików; za wnioskiem Czerkawski. Następuje zamknięcie dyskusji, — zapisani jeszcze do głosu posłowie: Golejewski, Skrzyński, Kowalski. Po tych przemawia Komisarz rządowy i sprawozdawca.

Po skończeniu rozprawy ogólnej Marszałek zawiesza posiedzenie do godziny 6.

Dalszy ciąg posiedzenia o godzinie 6. minut 30.

Posłów obecnych przy otwarciu 81.

W ciągu posiedzenia 99.

Sekretarz Tarnowski czyta interpelację posła Dzwonkowskiego i 23. posłów do przewodniczącego komisji propinacyjnej następującej treści:

«Ze względu że bieżąca sesja sejmowa według wszelkiego prawdopodobieństwa zbliża się już do końca, ze względu dalej że załatwienie sprawy propinacyjnej jest jedną z potrzeb istotnych i nagłych i że dalsza w tej sprawie odwłoka mogłaby pociągnąć za sobą złe skutki,

zapytują podpisani pana przewodniczącego komisji propinacyjnej jak daleko komisya ta w pracach swoich postąpiła i kiedy ze sprawozdaniem swoim przed Izbą wystąpi?».

Z porządku dziennego przechodzi Izba do rozprawy szczegółowej nad sprawozdaniem komisji edukacyjnej o seminariach nauczycielskich.

Przy §. 1. zabiera głos poseł Pietruski i wnosi następującą poprawkę: zamiast «a to na teraz w liczbie dotychczasowych 7. preparand» umieścić słowo: «a to na teraz w liczbie 5». Wniosek ten jest poparty.

Ks. Pawlików wnosi: zamiast nazwy «seminaryów», używać nazwy «kursów pedagogicznych». Wniosek ten jest poparty. Oprócz tego stawia ks. Pawlików poprawkę: po słowach «siedmiu preparand» umieścić słowa «i w miejscach w których dotąd istniały». Poprawka ta jest poparta.

W razie gdyby poprawka ta upaść miała, zapowiada ks. Pawlików poprawkę ewentualną następującą treści: po słowach «7. preparand» dodać «pod tym warunkiem ażeby we Lwowie została jedna ruska, a jedna polska preparanda i żeby poza Lwowem były jeszcze ustanowione w części kraju wschodniej, a to według możliwości w miejscach gdzie teraz takie były dwie preparandy ruskie».

Poseł Mayer jako przewodniczący komisji przychyła się jej imieniem w części do wniosku posła Pietruskiego i wnosi następującą poprawkę: «a to w liczbie dotychczasowych siedmiu preparand. z których 5. ma być zaprowadzonych niezwłocznie, dwie inne w miarę uzyskanego funduszu». Poseł Pietruski cofa swój wniosek. Poseł Skrzyński go podnosi. Pod głosowanie przychodzi naprzód wniosek ks. Pawlikowa o zmianę nazwy i upada. Następnie wniosek ks. Pawlikowa ażeby seminaria zaprowadzone były w miejscach w których dotąd istniały preparandy, i także upada; dalej wniosek ewentualny ks. Pawlikowa który zostaje w mniejszości. Wniosek posła Skrzyńskiego upada. Pierwszy ustęp pierwszego paragrafu przyjęty według wniosku komisji z poprawką posła Mayera.

Do ustępu 2. tego paragrafu stawia ks. Pawlików następującą poprawkę, «seminarya te będą o trzech całorocznych kursach. Wyjątkowo mogą być przypuszczonymi do examinu kandydaci, którzy odbyli dwa lata kursu preparandowego, a według uznania Rady szkolnej». Poprawka ta jest poparta.

Przy głosowaniu upada poprawka ks. Pawlikowa, utrzymuje się ustęp podług wniosku komisji. Tak samo ustęp trzeci.

Przy §. 2 stawia ks. Pawlików następującą poprawkę: zamiast końcowych słów ma być położone «będzie kurs preparandoryi połączony ze szkołą główną teraz już istniejącą».

Wniosek ten jest poparty. Przy głosowaniu poprawka ta upada — paragraf przyjęty podług wniosku komisji.

Przy § 3. wnosi poseł Golejewski, ażeby dalsze paragrafy począwszy od 3. przyjęte były en bloc. Poseł Kowalski wnosi ażeby w §. 3. opuścić punkt 12. (wiadomości o konstytucyi krajowej ze szczególnem uwzględnieniem instytucji autonomicznych.)

Wniosek posła Golejewskiego jest poparty. Poseł Rutowski stawia do §. 3. dwie poprawki: ażeby w punkcie 10. zamiast słów «nauka o szkolnictwie», położyć słowa «nauka o szkole» — w punkcie zaś 11. po słowie «z statystyki» dodać słowo «osobliwie». Poprawki te są poparte. Ks. Pawlików wnosi w ostatnim ustępie po słowach «zakład głuchoniemych» dodać słowa «ślepych lub ochronki». Poprawka ta jest poparta. Dyskusya zostaje zamkniętą. Po zamknięciu dyskusji zabiera głos poseł Koczyński i sprawozdawca. Poseł Rutowski cofa swoje poprawki. Przychodzi pod głosowanie wniosek posła Golejewskiego o przyjęcie dalszych paragrafów ustawy, włącznie z trzecim (en bloc). Ustawa przyjęta w drugim czytaniu en bloc. Poseł Golejewski wnosi 3. czytanie. Ustawa w 3. czytaniu przyjęta jak następuje.

U s t a w a

obowiązująca Królestwo Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o seminaryach nauczycielskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Meggo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założone będą seminarya nauczycielskie jako osobne zakłady, mające na celu kształcenie kandydatów na nauczycieli dla szkół ludowych wiejskich i miejskich, a to na teraz w liczbie dotychczasowych siedmiu preparand, z których pięć ma być zaprowadzonych niezwłocznie, dwa inne w miarę uzyskanego funduszu.

Seminarya te będą bądź wyższemi o trzech, bądź niższemi o dwu całorocznych kursach.

Rodzaj seminaryów i miejsca, w których będą umieszczone, oznaczy Rada szkolna krajowa.

§ 2

Dla odbywania ćwiczeń praktycznych w nauczaniu i nabywaniu wprawy w obchodzeniu się z młodzieżą, tudzież dla bezpośredniego obznajomienia seminarzystów z urządzeniem, trybem i zawiadowaniem szkołą, połączona będzie z każdym seminaryum szkoła ludowa.

§. 3.

W seminaryach wyższych wykładane będą następujące przedmioty obowiązkowe:

1. Nauka religii.
2. Język polski.
3. « ruski.
4. « niemiecki.
5. Arytmetyka z uwzględnieniem rachunkowości przemysłowo - rolniczej.
6. Geometrya.
7. Geografia i historia z szczególnem uwzględnieniem kraju ojczystego.
8. Nauki przyrodnicze, przedewszystkiem w zastosowaniu do gospodarstwa wiejskiego, do technologii, tudzież zachowania zdrowia człowieka.
9. Psychologia jako nauka przygotowania do

10. Pedagogiki w połączeniu z dydaktyką i nauką o szkolnictwie.
11. Najpotrzebniejsze wiadomości z nauki o gospodarstwie społecznym objaśnione danymi ze statystyki krajowej i austriackiej.
12. Wiadomości o konstytucyi krajowej ze szczególnem uwzględnieniem instytucji autonomicznych.
13. Kaligrafia.
14. Rysunki.
15. Śpiew i muzyka.
16. Gimnastyka.

Jeżeli w miejscu, gdzie jest seminaryum, znajduje się zakład głuchoniemych, seminarzyści mają się obznajomić z metodą udzielania im nauki.

§ 4.

W seminaryach nauczycielskich niższych następujące przedmioty są obowiązkowe:

1. Nauka religii.
2. Język polski.
3. „ ruski.
4. „ niemiecki.
5. Arytmetyka i geometrya z uwzględnieniem zasad miernictwa praktycznego.
6. Geografia krajowa i powszechna, historia krajowa w zarysie w połączeniu z wiadomością o konstytucyi krajowej i instytucji autonomicznych.
7. Elementarne wiadomości z nauk przyrodniczych.
8. Rolnictwo i ogrodnictwo praktyczne.
9. Powinności nauczyciela wiejskiego co do wychowywania młodzieży i udzielania nauki
10. Kaligrafia i początki rysunku geometrycznego.
11. Śpiew.
12. Gimnastyka.

§ 5.

Nauka gry na organach, tudzież rytuałów kościoła gr. kat. będzie obowiązkową dla uczniów, którzy się na nią zapisawszy odpowiednie okażą zdolności.

§ 6.

Uczniowie wyznań akatolickich pobierają naukę religii prywatnie i obowiązani są tak przy rocznych promocyach, jak przy egzaminie po ukończeniu seminaryum wykazać się świadectwem przełożonych swojego wyznania, że posiadają odpowiednie wiadomości religii.

§ 7.

Dla uczniów starozakonnych ustanawia się do nauki religii i języka hebrajskiego nauczyciela osobnego przy seminaryach wyższych. Uczniowie seminaryów niższych wykazą się świadectwami przełożonych jak akatolicy (§ 6).

§ 8.

Szczegółowy rozkład nauk na kursy i tygodniowe godziny tudzież zakres każdego przedmiotu naukowego wskaże Rada szkolna krajowa w osobnej instrukcyi.

§ 9.

Do wykładów w seminaryach użyty będzie język polski i ruski w takim stosunku, jaki Rada szkolna krajowa dla każdego seminaryum uzna za odpowiedni.

§ 10.

Koszta założenia i utrzymania seminaryów nauczycielskich, tudzież zaopatrzenia ich w potrzebne przybory naukowe, ponosi fundusz szkół normalnych.

§ 11.

Przy seminaryach nauczycielskich wyższych ustanawia się następujące posady:

Dyrektora, trzech nauczycieli i katechety;

Przy seminaryach niższych posady.

Dyrektora, dwu nauczycieli i katechety.

Przy seminariach wyższych, we Lwowie lub Krakowie umieszczonych, pobierać będą :

Dyrektorowie po 1200 złr. w. a. płacy rocznej.

Nauczyciele „ 1000 „ „ „ „

Katecheci „ 800 „ „ „ „

przy takich samych seminariach po innych miastach :

Dyrektorowie po 1100 złr. w. a,

Nauczyciele „ 900 „ „

Katecheci „ 700 „ „

Przy seminariach niższych pobierać będą :

Dyrektorowie po 1000 złr. w. a.

Nauczyciele „ 800 „ „

Katecheci „ 600 „ „

Przy seminariach wyższych i niższych o uczniach różnych obrządków, ustanowieni będą dwaj katecheci z równą, w powyższej skali oznaczoną płacą.

Do każdego seminarium dodani będą według potrzeby pomocnicy, których liczbę i płacę oznaczy w każdym razie Rada szkolna krajowa.

Dyrektorowie i nauczyciele pobierać będą w pierwszych dwudziestu latach od otrzymania stałej posady przy seminarium począwszy co 5 lat dodatek w kwocie 100 złr. a. w.

§. 12.

Nauczyciele i katecheta (lub katecheci) pod przewodnictwem dyrektora, pod którego zarządem zostaje i szkoła do seminarium przyłączona, tworzą zgromadzenie nauczycielskie, którego prawa i obowiązki opisze Rada szkolna krajowa.

§. 13.

Seminaria nauczycielskie należą do kategorii szkół średnich; a dyrektorowie i nauczyciele przy nich stale umieszczeni liczą się do tej samej klasy dyet, co dyrektorowie i nauczyciele szkół średnich.

§. 14.

Mianowanie dyrektorów, nauczycieli i pomocników przy seminariach, tudzież ich czasowe lub stałe oddalenie i przenoszenie na stau spoczynku, należy do Rady szkolnej krajowej, jako najwyższej nad seminariami nauczycielskimi władzy nadzorczej, dyscyplinarnej i wykonawczej

Kwalifikacją, jaką się wykazać mają dyrektorowie i nauczyciele przy seminariach, określi na teraz Rada szkolna krajowa.

Wpływ biskupów na mianowanie katechetów, tudzież ich udział w zatwierdzeniu książek do nauki religii, pozostaje nielknięty.

§. 15.

Uczeń zgłaszający się o przyjęcie do seminarium nauczycielskiego powinien :

- 1) mieć ukończonych przynajmniej lat 16;
- 2) być wolnym od jawnych wad fizycznych, któreby przeszkadzały w przyszłym zawodzie,
- 3) wykazać się zaświadczeniem moralności i skreślić przebieg życia, a wreszcie
- 4) poddać się egzaminowi wstępnemu. Egzamin ten, ustny i pisemny, który bliżej określi Rada szkolna krajowa, ma okazać stopień rozwoju umysłowego, odpowiedni wiekowi ucznia i dostateczne przygotowanie do pobierania nauk, w seminarium przepisanych.

§. 16.

Przyjęcie do seminarium odbywa się z początkiem roku szkolnego.

W ciągu roku zezwolić może wyjątkowo na przyjęcie ucznia tylko Rada szkolna krajowa.

Kandydaci starsi, od 18 lat począwszy, mogą być przyjęci na kurs wyższy do seminarium na mocy egzaminu wstępnego i dopełnienia warunków pod 1. 2. i 3. §. 16. wymienionych.

Każdy uczeń wstępujący do seminarium płaci 4 złr. w. a. na powiększenie zbiorów naukowych zakładu.

§. 17.

Z końcem roku szkolnego postanawia zgromadzenie nauczycieli pod przewodnictwem dyrektora o promocji uczniów do kursu wyższego.

Uczniowie nie kwalifikujący się do promocji powtarzać mogą kurs tylko przez rok jeden.

§. 18.

Po ukończeniu ostatniego kursu seminaryum uczeń podda się egzaminowi, celem uzyskania świadectwa uzdolnienia na kandydata do stanu nauczycielskiego.

Egzamina stanowiące o uzdolnieniu abiturjentów odbywają się przy każdym seminaryum z końcem roku szkolnego przed komisją, mianowaną przez Radę szkolną krajową w sposób, który też Rada bliżej określi.

Uzdolnienie przyznane będzie abiturjentom podług rodzaju seminaryum, w którym pobierali nauki.

§. 19.

Do składania egzaminów na kandydatów nauczycielskich przypuszczeni będą nie tylko uczniowie seminaryów, lecz i tacy, którzy się kształcili prywatnie.

Uczniowie prywatyści zgłaszający się do takich egzaminów, winni mieć wiek odpowiedni (ukończony przynajmniej rok 18, względnie 19.), wykazać się świadectwem moralności, a po złożonym z pomyslnym skutkiem egzaminie, odbyć w szkole do seminaryum przyłączonej przynajmniej trzechmiesięczną praktykę, poczem wydane im będzie świadectwo.

Duchowni, lub ukończeni teologowie, wykazawszy się dobrami świadectwami nauk teologicznych, a zwłaszcza świadectwem pedagogiki, metodyki i katechetyki, mogą zostać pomocnikami lub tymczasowymi nauczycielami. Stałą posadę otrzymają po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego (§. 20),

§. 20.

Świadectwo uzdolnienia nadaje kandydatowi prawo do posady pomocnika lub tymczasowego nauczyciela przy szkole ludowej.

Po trzech a najdalej czterech latach praktyki w zawodzie nauczycielskim, winien każdy kandydat nauczycielski poddać się egzaminowi kwalifikacyjnemu.

Kandydat, który złożywszy egzamin uzdolnienia, przez trzy następne lata nie był w praktyce przy szkole publicznej, poddać się ma powtórnemu egzaminowi, jeśli chce otrzymać tymczasowe miejsce przy szkole.

Kandydat, który po trzech lub czterech latach praktyki w publicznym zawodzie nauczycielskim nie stawi się do egzaminu kwalifikacyjnego, lub go nie zda, traci uzyskane na mocy pierwszego egzaminu prawo do tymczasowego nauczycielstwa.

§. 21.

Osobne Komisje egzaminacyjne, każdorazowo przez Radę szkolną krajową mianowane, egzaminować będą kandydatów po odbytej praktyce dla udzielenia im stałej kwalifikacji nauczycielskiej niższej lub wyższej podług przyznano im poprzednio uzdolnienia.

Komisje egzaminacyjne zbierać się będą co rok w terminach przez Radę szkolną krajową oznaczonych i na trzy miesiące wprzód publicznie ogłoszonych.

Miejsca, w których za każdym razem zbierać się będą komisje, tudzież program egzaminów kwalifikacyjnych, wskaże również Rada szkolna krajowa.

§. 22.

Do składania egzaminu kwalifikacyjnego i uzyskania stałej kwalifikacji potrzebne jest zaświadczenie uzdolnienia na kandydata, odbyta przynajmniej trzechletnia praktyka w charakterze pomocnika lub tymczasowego nauczyciela przy szkole publicznej i zaświadczenie o nienagannem sprawowaniu się i pełnieniu obowiązków podczas praktyki, wydane przez odpowiednią zwierzchność szkolną.

§. 23.

Oprócz seminaryów nauczycielskich publicznych zakładane być mogą seminaria prywatne przez osoby, które się wykazą potrzebnem do tego uzdolnieniem.

Zakłady tego rodzaju, jeśli w punktach zasadniczych zgadzają się z planem seminaryjów publicznych, a dyrektorów i nauczycieli podają do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej, mogą być uznane za publiczne z prawem wydawania świadectw.

Nadzór nad takimi zakładami należy do Rady szkolnej krajowej.

§. 24.

Prócz punktów, powyżej w osobnych paragrafach wymienionych i Radzie szkolnej krajowej pozostawionych do załatwienia, taż Rada określi bliżej:

stosunek seminaryjów do szkół ludowych, do tychże seminaryjów przyłączonych, sposoby kształcenia dalszego nauczycieli już w zawodzie szkolnym ustalonych, warunki, pod jakimi uczeń z kursu seminaryjum niższego przejść może na kurs seminaryjum wyższego, lub kandydat ukończywszy seminaryjum niższe uzupełnić może wykształcenie swe w seminaryjum wyższem, przepisać miarę oceniania postępu uczniów i kandydatów, tudzież formę świadectw, wyda rozporządzenia normujące stan przejścia z dotychczasowych stosunków w stosunki nowe, jakie wynikną ze zaprowadzenia seminaryjów jako nowych zakładów nauczycielskich i trybu nowego kształcenia nauczycieli, a w ogóle oznaczy wszystkie bliższe szczegóły nieodłączne od zaprowadzenia nowych instytucyj i wyda podwładnym organom potrzebne do tej ustawy instrukcje.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku Wydziału krajowego o uwolnienie budynków nowo - wybudowanych od dodatku do podatków. Sprawozdawca poseł Zborowski oświadcza że komisja administracyjna przyjęła wniosek Wydziału krajowego i w tem samem brzmieniu poddaje wniosek ten pod uchwałę Izby. Gdy we wniosku jest jeden tylko paragraf przeto rozprawy ogólnej nie ma. Wniosek komisji zostaje przyjętym. Poseł Badeni jako zastępca przewodniczącego w komisji propinacyjnej odpowiada na zamieszczoną powyżej interpelację i oświadcza że niebawem wyjdzie z komisji tej, wniosek, który Izbę o stanie tej sprawy objaśni.

Poseł Paszkowski imieniem komisji administracyjnej zdaje sprawę z petycji do komisji tej przekazanych a mianowicie: Liczba 191 petycja Rady powiatowej Brzeskiej o zaprowadzenie przymusowej ogólnej asekuracji ogniowej. Sprawozdawca wnosi: nad prośbą Rady powiatowej Brzeskiej przejść do porządku dziennego. Wniosek przyjęty. Tenże poseł zdaje sprawę z petycji (l. 243) komisji zdrojowisk w Szczawnicy o wydanie ustawy o wywłaszczeniu gruntów na rzecz zakładu zdrojowisk i wnosi:

1. «Petycję c. k. Naczelnika powiatu i przewodniczącego w komisji zdrojowej Szczawnickiej, właścicieli Szczawnicy i Miodziusia, lekarzy i gości zdrojowych. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu:
po 1. dla zbadania w jakich warunkach mogłyby być wydawanemi przepisy mające na celu podniesienie zdrojowisk krajowych i usunięcia przeszkód miejscowych jakie podnoszeniu się ich obecnie stoją na zawadzie.
po 2. dla porobienia stosownych kroków w zakresie działania władz autonomicznych, a w razie potrzeby przedstawienia sejmowi odpowiednich wniosków. Wniosek przyjęty.

Poseł Agopsowicz zdaje sprawę imieniem komisji administracyjnej o petycji miasta Brodów l. 259/161 o dozwolenie nałożenia dodatku do podatku konsumcyjnego. i wnosi: «Wysoki Sejm raczy przejść nad tą petycją do porządku dziennego». Poseł Hönigsmann wnosi: «odesłać napowrót sprawę tę do komisji administracyjnej, ażeby ta za pośrednictwem Wydziału krajowego zażądała sprawozdania od Wydziału powiatowego w najkrótszej drodze, i ażeby na nowo zdała sprawę Sejmowi». Wniosek ten jest poparty. Przy głosowaniu upada wniosek posła Hönigsmanna. Izba przyjmuje wniosek komisji. Dalej zdaje sprawę tenże poseł z petycji Kazimierza Młodeckiego (l. 343/234 i wnosi: «przekazać petycję tę do Wydziału powiatowego Brodzkiego». Poseł Grocholski wnosi: «przejście nad tą petycją do porządku dziennego». Przy głosowaniu Izba przyjmuje wniosek p. Grocholskiego.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 8. minut 50.

Przyszłe posiedzenie we Środę d. 30. września o godzinie 10.

Porządek dzienny.

1. Sprawozdanie komisji konstytucyjnej o wniosku rządowym do ustawy znoszącej postanowienia ograniczające udział niechrześcijańskich członków gminy w reprezentacji gminnej.

2. Sprawozdanie komisji administracyjnej o polityce drogowej.

3. Sprawozdanie komisji petycyjnej.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wydzielenia gminy Półwieś z okręgu sądu powiatowego w Liszkach, a przydzielenia do okręgu miejsko - delegowanego sądu w Krakowie.

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zaprowadzenia niektórych zmian w terytoryalnych granicach niektórych c. k. sądów powiatowych.

6. Wybór członka do Rady Państwa z kurii większych posiadłości.

Leon Książę Sapicha w. r.

Sekretarz

Pfeiffer w. r.

Sekretarz

St. Tarnowski w. r.

Dalszy ciąg petycji

wniesionych do Sejmu po dzień 28. września 1868. r.

323. Szadra Daniło i Garnczarz Jurko z Lipiny, przez posła Morawskiego, aby rowów przy gościncu Belz-Jarosław, nie kopano ze szkodą ich gruntów.
324. Wydział powiatowy w Jasle, przez posła Dziewońskiego, aby kary pieniężne, nałożone na zwierzchności gminne, wpływały do kas rad powiatowych.
325. Tenże Wydział przez posła Dziewońskiego, o utrzymanie krajowej Rady szkolnej i szkół ludowych i średnich w zasadach autonomicznych.
326. Tenże Wydział przez p. Dziewońskiego, aby gminy we wszystkich sprawach własnego zakresu działania, wносиły apelacje i rekursa do władz autonomicznych.
327. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, o potrzebie rewizyi w ustawie gminnej w celu zaprowadzenia gmin zbiorowych.
328. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, o zmianę w ustawie drogowej.
329. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, przedstawia wniosek, względem oznaczenia na każdą milę drogi, stałej subwencji.
330. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, o powierzenie zwierzchnościom gminnym sporządzania aktów sądowych pośmiertnych.
331. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, żeby nauczyciele szkół ludowych pobierali płace z kas Rad powiatowych.
332. Tenże wydział przez p. Dziewońskiego, o uznanie drogi powiatowej Krosno-Rzeszów za drogę krajową.
333. Gmina Błoże górne, przez p. Ławrowskiego, o uwolnienie jej od składania dodatków na parafialny fundusz zapasowy.
334. Wydział powiatowy w Borszczowie, przez posła Podlewskiego, o założenie wyższego gimnazjum w Buczaczu.
335. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez p. Podlewskiego, o założenie wyższego gimnazjum tamże.
336. Proboszcze z czterech dekanatów, przez p. księdza Sulikowskiego, o wytłumaczenie c. k. izbie ob-rachunkowej §. 4. ustawy o konkurencyi kościelnej.
337. Gminy Damaków, Bukuwice i Wola Domalkowska przez p. Kulika o zniesienie ustawy o funduszu parafialnym zapasowym.
338. Zwierzchność gminy miasta Tarnowa, przez posła Dra Pietruskiego, o zaprowadzenie tam se-minaryum dydaktycznego.
339. Janicki Władysław właściciel Stubna, przez p. Smolkę o zarządzenie, ażeby kanał rzeki Wiszni do ujścia samego mógł być dokończonym.
340. Jarecki Paweł przez p. Smolkę, o posadę woźnego albo droźnika, lub jakąkolwiek bądź inną.
341. Gmina miasta Kut, przez posła Agopsowicza o przeniesienie władz politycznych z Kosowa do Kut.
342. Rada powiatowa w Żywcu, przez posła Wolnego przedkłada skargę gmin Ślemien, Las, Kurów, Paneł i Giłowic, na notaryusza Nechego, w sprawach pertraktacyjnych.

